

LÁSZLÓ
KRASZNAHORKAI
SAVAS
VE
SAVAS

Çeviri: GÜN BENDERLİ

♥ can
roman

LÁSZLÓ
KRASZNAHORKAI

SAVAŞ
VE SAVAŞ

Háború es Háború, László Krasznahorkai

© 1999, László Krasznahorkai

© 2014, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main ve Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2014, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Berrak Göçer

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devkaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-1945-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

LÁSZLÓ
KRASZNAHORKAI
SAVAŞ
VE SAVAŞ

ROMAN

Macarca aslından çeviren

Gün Benderli

László Krasznahorkai'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Şeytan Tangosu, 2013

LÁSZLÓ KRASZNAHORKAI, 1954'te Macaristan'ın Gyula kentinde doğdu. Budapeşte'de dil ve edebiyat, ardından hukuk eğitimi aldı. 1985'te basılan ilk eseri *Şeytan Tangosu*, Béla Tarr'ın yedi buçuk saatlik siyah beyaz filmiyle (1994) sinema tarihine de geçti. Ertesi yıl *Kegyelmi viszonyok* öyküsü yayımlandı. Sovyet Bloku'nun çöküşünde ülke dışındaydı. Dönem dönem çeşitli ülkelerde yaşadı. Moğolistan ve Çin'de yaşadıklarını *Az urgai fogoly* (1992) ve *Rombolás és bánat az Ég alatt* (2004) kitaplarında sorguladı. *A Theseus-Altalanos* (1993), *Savaş ve Savaş* (1999), *Az ellenállás melankóliája* (1999), *Északról hegy, Délről tó, Nyugatról utak, Keletről folyó* (2003), *Seiobo jart odalent* (2008), *Az utolsó farkas* ve nesir-resim kolajı *Állatvanbent* (2010, Max Neumann'la birlikte) eserlerine imza attı. Yazarın ayrıca senaryo çalışmaları da var.

GÜN BENDERLİ, 1930'da İstanbul'da doğdu. Paris'te aldığı hukuk öğrenimini yarıda bırakarak Budapeşte Radyosu'nun Türkçe yayınlarında çalışmak üzere Macaristan'a gitti. Anılarını kaleme aldığı *Su Başında Durmuşuz* adlı kitabı 2003 yılında, *Sofralar ve Anılar* adlı kitabı ise 2012 yılında yayımlandı. Macaristan'da 2002'de yayımlanan ilk kapsamlı Macarca-Türkçe sözlüğü hazırlayan ekipte yer aldı. 2013'te ise Türkçe-Macarca sözlük yayımlandı. Çevirileri: Imre Madách (*İnsanın Trajedisi*), György Dragomán (*Beyaz Şah*), Krisztián Grecsó (*Hoş Geldin / Klein Güncesi*), Imre Kertész (*Dosya K*). Dünya Masalları Dizisine (*En Güzel Macar Masalları*), Péter Nádas (*Ölümlerle Baş Başa*), Szilárd Rubin (*Piliç Oyunu*).

Cennet mahzun.

I.

Yanan bir ev gibi

1.

Ölüm umurunda değil artık, dedi Korin ve uzun bir sessizlikten sonra ilerideki gölü gösterdi: *Kuşu mu onlar?*

2.

Tren yolundaki üstgeçidin ortasında yedi çocuk etrafını sarmış, yarım daire olup onu korkuluğa sıkıştırmışlardı, tam yarım saat önce soymak için saldırdıklarında yaptıkları gibi, aynen öyle, ancak artık ne saldırmak ne de soymak istiyorlardı, zira anlamışlardı ki ona saldırmak ya da soymak türünden işlere girişmek mümkün olmasına mümkündü ama sonuçlarının belirsizliği yüzünden buna değmezdi çünkü büyük bir ihtimalle hiçbir şeyi yoktu, olsa olsa tonlarla yükü vardı sırtında, bunu Korin'in, muğlak, fırtınalı ve onları "can sıkıntısından patlatan" monoloğunun belirli bir yerinde anladıkları zaman –hani o kafasını kaybetmekten bahsetmeye başladığında– yine yerlerinden kıpırdamadılar, kaçığın teki deyip onu orada öylesine bırakıp gitmediler, oraya ne için gelmişlerse onun için, oldukları gibi, oldukları yerde kaldılar, yarım daire halinde, çömelmiş, kıpırtısız şekilde; arada akşam olmuştu, günbatımının soğuk sessizliğinde yavaş yavaş inen karanlık suskunlaştırmıştı onları, o hareketsizlik ve

sessizlik, Korin'den vazgeçtikten sonra, dikkatlerinin tek bir nesneye odaklandığını gösteriyordu: aşağıdaki raylara.

3.

Kimse ondan konuşmasını istememişti, parasını almaya çalıştılar, vermedi, param yok, dedi ve konuşmaya başladı, önceleri tutuk, sonraları akıcı bir şekilde, sonunda dur durak bilmeden konuştu, konuştu; çünkü gözlerinden korkmuştu yedi çocuğun, nitekim sonraları başına gelenleri birine anlatırken söylediği gibi, midesi korkudan kasılmış, eğer korku midesine inerse mutlaka konuşması gerekirmiş, korkusu bir türlü geçmemiş çünkü bilmiyormuş yanlarında silah var mı yok mu, konuşmaktan da vazgeçememiş hatta, giderek daha çok sürüklenmiş konuşmaya, onlara her şeyi, nihayet birilerine her şeyi –hem de son dakikada!– anlatmayı giderek daha çok istemiş; çünkü onun deyişiyle “büyük yolculuğa” gizlice çıktı çıkalı, o zamandan beri kimseyle tek laf olsun konuşmamış, çok tehlikeli buluyormuş konuşmayı, kaldı ki laf edecek kimse de çıkmamış karşısına, yol boyunca masum birine ya da çekinmeyeceği tek bir kişiye rastlamamış, hoş kimse onun gözünde yeterince masum olamazmış ya, herkesten çekinmesi gerekiyormuş çünkü başında da söylediği gibi herkeste aynı insanı görüyormuş, onu takip edenlerle mutlaka ilişkisi olan, attığı her adımı izleyenlerle dolaysız ya da dolaylı, yakından ya da uzaktan kuşkusuz bir bağı olan birini; ama o, peşinden gelenlerden hep daha hızlıymış, “en azından yarım gün” daha hızlı; ne var ki zaman ve mekânda kazandığı bu geçici zaferlerin bir bedeli varmış: kimseyle tek kelime olsun konuşmamak; sadece şimdi korkudan, korkunun baskısı altında, yaşamının gittikçe daha önemli bölümlerine kadar inerek, gittikçe daha teklifsiz, daha candan, içini

daha çok dökerek konuşuyor, onları böylece kazanmak, kendine çekmek için, saldırganları saldırganlıktan arındırmak için, yedisini de, kendisinin isteyerek teslim olduğuna inandırmak için.

4.

Hava katran kokuyordu, iç bulandırıcı, yoğun, ağır bir katran kokusu sinmişti her yere, sert esen rüzgâr bile dağıtamıyordu kokuyu, iliklere kadar işleyen rüzgâr kokuyu yakalıyor, fırl fırl döndürüyor fakat değiştiremiyordu, bütün o bölgede, kilometreler boyunca, özellikle de burada, doğudan gelen ve bir yelpaze gibi açılarak yayılan rayların ağzı ile arkada kalan Rákosrendező marşandiz istasyonu arasındaki hava katran kokusundan ibaretti; bu kokuda her yere çöken kurumun, isin ve dumanın, yüzlerce-yüz binlerce katarın, kirli traverslerin, kırma taşların ve çelik rayların kokusundan başka daha neler olduğunu söylemek zordu, kuşkusuz sadece bunları değil daha nice gizli kalmış, belli belirsiz tarif edilebilecek, hatta adlandırılmayacak şeyleri de içeriyordu; aralarında mutlaka insan beyhudeliğinin o taşınamaz yükü de vardı, yüzlerce-yüz binlerce katarla buraya taşınan ve buradan, üstgeçit hizasından bakıldığında dehşet verici bir amaçsızlığa dönüşen milyonlarca iç bulandırıcı istek, on yıllar boyunca buraya yavaş yavaş sinen ıssızlığın, terk edilmişliğin, donmuşluğun havadaki ruhu da besliyordu bu kokuyu ve Korin işte şimdi burada kendisine bir yer bulmaya çalışıyordu; oysa kaçarken sadece –kimse fark etmeden, çabucak, sessizce– kentin merkezi olduğunu tahmin ettiği yöne doğru yoluna devam etmek için karşı tarafa geçmek istemişti, oysa şimdi dünyanın bu ceryanlı, bu soğuk yerinde –korkuluk, kaldırım kenarı, asfalt, metal– tutunması gerekiyordu; göz hizasından ba-

kıldığında –rastgele ayrıntılarıyla– önemli gibi görünen bir demiryolu üstgeçidi, birkaç yüz metre ötedeki Rákosrendező marşandiz istasyonu önündeki demiryolu üstgeçidi şimdi dünyanın var olmayan bir diliminden dünyanın var olan bir dilimine dönüşmüştü onun için, yeni hayatının, yahut ilerideki, kendi deyişiiyle “cinnnet koşusunun” önemli bir durağı olmuştu, oysa sıradan bir üstgeçitti, yolunu kesmeseler üstünden körü körüne ge- çip gidecekti.

5.

Aniden başlamış, ne bir giriş ne bir önsezi ne bir hazırlık ne bir başlangıçla, tam tamına kırk dördüncü doğum gününün bir ânında çarpmış onu farkındalık, hem dehşetli acı vererek, biraz önce üstgeçidin ortasında yedi çocuk nasıl çarptıysa aynen öyle, öylesine beklenmedik ve önceden tahmin edilemeyecek bir şekilde, öyle anlatmıştı Korin; o gün de bazen yaptığı gibi nehir kıyısında oturuyormuş, doğum gününde bomboş evine gitmeye keyfi yokmuş, öylece oturuyormuş ve gerçekten birdenbire içine saplanmış sanki, aman Tanrı’m, demiş, ben olup bitenlerden hiç mi hiçbir şey anlamıyorum, vah bana, vahlar bana, dünyayı anlamıyorum ben ve bundan, yani sorunu bu şekilde dile getirmesindeki aleladeliliğin, banalliliğin, iç bulandırıcı naifliğin düzeyinden de fena halde ürkmüş, kırk dört yaşında birdenbire kendisini dehşetli salak hissetmiş, kırk dört yıl boyunca dünyayı *anladığımı* sanan kof bir balkabağı, işte tam da o nehrin kıyısında otururken sadece bir şey anlamadığının değil, hiçbir şeyden hiçbir şey anlamadığının farkına varmış ve en kötüsü de kırk dört yıl boyunca *anladığını* sanırken aslında anlamadığıymış, en kötüsü oymuş, o doğum günü akşamı yalnız başına o nehrin kıyısında, üstüne üstlük anlamadı-

ğını anlayınca, hah, işte şimdi anlıyorum da diyememiş çünkü anlamadığını anlamış olmasına karşılık yeni bir bilgi edinmemiş, tam tersine o andan itibaren dünyayı düşündükçe dehşet verici bir karmaşayla yüz yüze bulmuş kendini, o akşam dünyayı o kadar derinlemesine düşünmesine ve anlamak için o kadar zorlanmasına rağmen bir türlü başaramamış, karmaşa giderek daha anlaşılma- z olmuş, o kadar ki sonunda, anlamak için o kadar zorlan- dığı dünyanın anlamının tam da o karmaşa olduğu hissine kapılmış, demek ki dünya onun kendi karmaşasıyla aynı şey, işte tam buraya vardığında ve hâlâ anlamak için direndiği sırada kafasında bir acayiplik hissetmiş.

6.

Kasım ayının uğuldayan rüzgârında üstgeçitte çömelmiş, sırtını korkuluğa dayamış, karşısındaki yedi çocuğa anlatıyordu Korin: o sıralar artık uzun yıllardır yalnız yaşıyormuş, tek başına çünkü evliliği Hermes olayı yüzünden çoktan bozulmuş (sözünün burasında bu olayın ne olduğunu sonra anlatacağı anlamına elini salladı), ondan sonra “çok ateşli bir sevdada öylesine yanıp kül olmuş ki” bir daha asla kadınların yanına yaklaşmamaya yemin etmiş, bu elbette tam bir yalıtılma anlamına gelmiyormuş, zor geçen kimi gecelerde kadınlar olmuş yanında; çocuklara bakıp devam etti Korin, böyle de olsa aslında yalnız sayılırmış, elbette arşivdeki işi nedeniyle iş ilişkisi, komşuları nedeniyle komşuluk ilişkisi, sokaktaki ulaşım nedeniyle sokak ilişkisi, alışveriş ve meyhaneler nedeniyle alışveriş ve meyhane ilişkileri oluyormuş çeşitli insanlarla, şimdi şöyle geriye doğru bakıp düşündüğünde aslında çok insanın yakınında olduğunu söyleyebilirmiş; bu yakınlığın en uzak köşesinde bile olsa pek çok insanın, ta ki onlar da yanından uzaklaşınca kadar, yani

arşivde olsun, merdiven aralığında olsun, sokakta, alışverişte ya da meyhanede olsun, kafasını kaybedeceğini hissettiğini anlatmaya başlamak zorunda kaldığı zamana kadar; çünkü bunu mecaz olarak değil gerçekten, aynen söylediği gibi düşündüğünü anladıkları an, yani boynunun üstünden kafasını, yazık ki, büyük bir ihtimalle kaybedeceğini söylediğini anladıkları an yanan bir evden kaçır gibi yanından kaçmışlar, etrafındaki her şey birden yok olmuş ve o oracıkta yanan bir ev gibi kalakalmış; önceleri yanından uzaklaşmaya başlamışlar, arşivde kendisine laf söyleyen olmamış, sonra selamını almaz, aynı sofraya oturmaz olmuşlar, daha sonraları sokakta rastladıklarında yollarını değiştirmişler; anlıyor musunuz, yollarını değiştirdiler, dedi Korin çocuklara, geldiğini fark edince değiştiriyorlarmış yollarını, en çok da bu ağrına gitmiş, çok acı gelmiş, acısı boyun omurlarının verdiği acıdan da fazlaymış, oysa tam da o haldeyken en büyük desteğe ihtiyacı oluyor insanın, dedi Korin çocuklara, bu konuyu en ince ayrıntılarına kadar anlatmaya devam etmek istediği yüzünden okunuyordu ama yedi çocuğun yüzünden anlaşılın da oydu ki onlara bunu anlatmanın hiçbir anlamı yok, zira yedisinin de cevap vermeye hiç mi hiç niyetleri yok, bütün bu anlattıkları yedisini de zerrece ilgilendirmiyor; çocuklar daha sonra olanları başkalarına anlatırken dediler ki, “hele geri zekâlı kafasını kaybetme” faslına başladığında “canlarına tak demiş”, aralarında bakışmışlar, en yaşlı olanı diğerlerine başını sallamış, bu, “boş verelim, değmez” anlamına geliyor-muş, sonra ses etmeden, çömeldikleri yerde kalmışlar, rayların birleştiği yere dikmişler gözlerini, altlarından gürültüyle bir marşandiz geçtiğinde aralarından biri soruyormuş daha ne kadar, diye, bunun üzerine hep aynısı, en yaşlı olanın yanındaki sarışın saatine bakıyor, vakti gelince söylerim, o zamana kadar kesin sesinizi, diyormuş.

7.

Eğer Korin, kararın verildiğini bilseydi, baş işaretini görmüş olsaydı hiçbir şey olduğu gibi olmazdı ama görmediği için bilmiyordu ve olanları kendi açısından, kuşkusuz olduğundan başka türlü anlamlandırdı; Korin için durum –bu çocuklarla, burada, bu rüzgârda, karşı karşıya çömelmiş oturmak– giderek rahatsız edici bir hal alıyordu, özellikle de hiçbir şey olmadığı için, ne istediklerini, bir şey isteyip istemediklerini gösterecek hiçbir şey yaşanmadığı için; madem inandırmıştı onları parası olmadığına, kendisiyle uğraşmalarının boşuna olduğuna, neden gitmesine izin vermediklerini ya da çocukların neden kendisini orada bırakıp gitmediklerini izah edecek bir açıklama bulması gerekiyordu, bunun mutlaka bir açıklaması olmalıydı, kendince bulmuştu da açıklamayı, ne var ki yedi çocuk açısından bakıldığında doğru olan açıklama değildi bu; çünkü Korin, paltosunun astarına ne kadar para dikici olduğunu tamı tamına bildiğinden bu hareketsizlik, bu sessizlik, hiçbir şey yapmamalarının, hiçbir şey olmamasının anlamı giderek önemsizleşip rahatlatıcı olacağına, giderek önem kazanıyor ve korkutuculaşıyordu, dolayısıyla her bir dakikanın ilk yarısında yerinden fırlayıp kaçmaya hazırlanırken aynı dakikanın sonunda istediği buymuş gibi yerinden kımıldamıyor, anlatacaklarının henüz başındaymış gibi konuşuyordu, aynı anda kaçmaya da hazır, kalmaya da ama hep kalmaktan yana karar kılıyordu, elbette korktuğu için; arada da boyuna tekrarlıyordu bu kadar güven verici bir çevrede olmaktan ne kadar memnun kaldığını, anlattıklarının nihayet dinlendiğini, anlatacak çok şeyi olduğunu, hatta akıl almayacak kadar çok anlatacağı olduğunu, şimdi şöyle bir durup düşündüğünde, anlaşılabilmesi için kelimenin tam anlamıyla akıllara durgunluk

verecek kadar çok şey anlatması gerektiğini; çarşamba günümüŝ, kaç saat önce olduğunu tam olarak bilmiyor-muş, herhalde otuz-kırk saat önce yaşanmış o kaderini tayin eden an, o zaman anlamış “büyük yolculuğa” çık-ması gerektiğini, her şeyin Hermes’ten başlayıp bir başı-na kalmışlığına kadar onun için tek bir yön gösterdiğini, aslında zaten yolda olduğunu, çünkü her şeyin düzene girdiğini ve her şeyin çöktüğünü, *kendisinden önce* her şeyin düzende olduğunu, *kendisinden sonra* her şeyin çöktüğünü anlamış; yani, dedi Korin, bu türden “büyük yolculuklarda” hep olageldiği gibi.

8.

Lamba sadece yukarıya çıkan ve aşağıya inen merdiven başlarında yanıyor, rüzgârdan sallanarak soluk ve titrek bir ışık huzmesi yayıyordu; üstgeçitte, iki lamba arasın-daki yaklaşık otuz metre mesafede bulunan bütün neon-lar kırılmış olduğundan çömeldikleri yere hiç ışık gelmi-yordu, yine de birbirlerini iyi seçiyorlardı, kırılmış neon-lar yüzünden gökyüzünün kapkaranlık, muazzam kitle-sini de seçebildikleri gibi, o gökyüzü ki, içinde yıldızların titreştiği muazzam kitlesinin yansımını altta yayılan o devasa demiryolu manzarasında bile görebilirdi, eğer tit-reşen yıldızlarıyla raylar arasına serpiştirilmiş sayısız semaforun donuk kırmızısı arasında bir ilişki olsaydı; ama aralarında ilişki yoktu çünkü ortak düzen yoktu, ortak bağlantı yoktu, sadece ayrı düzen, ayrı bağlantı vardı, yukarıda olsun, aşağıda olsun her yerde; çünkü yıldızlar ve semaforlar birbirlerine kör kör bakıyorlardı, varolu-şun her büyük ögesi birbirine karşı duyarsızdı, kördü, karanlık kördü, pırlıltı kör, hatta yeryüzü de kördü, gök-yüzü de, ve bunun sonucunda daha yüce bir düzenin kaybolmuş enginliğinin ölü simetrisi doğmuştu, bunun

da içinde ve tam ortasında minicik bir leke: üstgeçitte Korin... ve de yedi çocuk.

9.

Ertesi gün, birine anlatıyordu çocuklar, herif tam kafadan kontaktı, tımarhane kaçkını, aslında hesabını görmek gerekir böylelerinin, dediler, zira ne yapacağı belli olmaz, pekâlâ gammazlayabilir, üstelik yüzlerini de görmüş, daha sonraları kendi aralarında konuşurken o gün öğleden sonra ne giydiklerini düşünmüşler, adamın giysilerini, ayakkabılarını falan da bellemesi ihtimali olduğu gelmiş akıllarına, ertesi gün aymışlar, geri zekâlının işini bitirmeleri gerekirdi ama işte zamanında kimsenin aklına gelmemişti bu, üstgeçitte babalarının evi gibi yan gelip oturuyorlarmış çünkü her şeyi önceden, daha aşağıdayken iyice planlamışlar, rayların kavşağının üstündeki karanlıklara gözlerini dikip, uzaktan altıkkırksekiz katârının ilk işaretinin gelmesini bekleyecekler, o zaman hemen demiryoluna koşup tümsekteki çalıların arkasına gizlenecekler ve cümbüş başlayacak, kimsenin, inan olsun kimsenin aklının köşesinden bile geçmemiş bu kez işin başka türlü sonlanabileceği, başka türlü, yani mutlak zaferle, bu da en müthiş, en mükemmel isabet demektir, yani ölümdür; işte böyle durumlarda bir geri zekâlı kesinlikle tehlikedir çünkü hiç beklenmedik bir anda, onları korkusundan aynasızlara anlatıverir, çocuklar aslında Korin'e hiç dikkat etmediklerinden böyle düşünüyorlardı, eğer dikkat etselerdi fark ederlerdi ondan kendilerine hiçbir zarar gelemeyeceğini, nitekim altıkkırksekiz dolaylarında olup bitenlerden haberi bile olmamıştı, korkusunun derinlerine gömülmüştü ve bu korkuyla anlattıklarının, kaldı ki ilk andan itibaren anlattıklarının ne bir yapısı vardı ne dikkat uyandırabilecek bir yanı, sadece

ritmi ve... doluluğu; çünkü her şeyi aynı anda, birden anlatmak istiyordu çünkü her şey aynı anda, birden içindeydi, başından gelip geçen her şey, her şeyin tek bir bütün oluşturduğunu o mahut çarşamba günü sabah fark etmiş, otuz ya da kırk saat önce, buradan iki yüz yirmi kilometre uzaktaki bir seyahat bürosunda, tam sıra ona geleceği zaman, en erken Budapeşte seferinin ne zaman olduğunu soracağı zaman, tam orada gişenin önünde dururken birden *bunu burada sormaması gerektiğini* hissettiği ve aynı anda reklam panosunun camındaki yansımadan arkadaki kapı girişinde Bölge Ruh ve Sinir Hastalıkları Dispanseri'nin iki çalışanını gördüğü zaman, insancıl bir aptal maskesine bürünmüş, aslında derilerinin tüm gözeneklerinden saldırganlık buharlaşan iki hastabakıcıyı gördüğü an.

10.

Bölge Ruh ve Sinir Hastalıkları Dispanseri'nde Korin'e, neden oraya gitmesi gerektiğini hiç açıklamamışlar, servikal omurganın en üst omurundan ligamente kadar bütün sistemin nasıl işlediğini anlatmamışlar, hem bilmediklerinden, anlamadıklarından değil, kafalarına tarifsiz bir karanlık hâkim olduğu için, önce öylesine yüzüne bakmışlar, öküzün trene baktığı gibi, sonra da sorusunun aptalca olduğunu söyleyerek bunu sormanın Korin'in deli olduğunun bir işaretiymiş, elle tutulur kanıtıymış gibi davranmışlar, ciddi ciddi bakışıp başlarını sallamışlar, bu davranışları yeterince anlamlıymış zaten, sonra konuyu geçiştirmişler ve elbette bunun tek sonucu bundan böyle Korin'in bu konuda hiçbir şey sormaması olmuş, lakin sorunu bütün ağırlığıyla sırtında taşımaya devam ettiğinden çözümünü kendisi araştırmaya başlamış, bakalım ne demek oluyormuş servikal omurganın

en üst omuru, ne demekmiş ligament, o kritik bağlantı nasılmış, nasıl oluşuyormuş, Korin bunları anlatırken sözünün burasında içini çekti, bu nasıl oluyormuş, kafatası nasıl olmuş da omurgasının en üst omuruna *öylece tutturulmuş*, demek art kafa kemikleri servikal omurganın en üst omurunun içine gömülüyormuş, kafatası da omurgasına ligamentlerle bağlýmış ve *hepsini* taşıyan buymuş, bunları düşünüp gözünün önünde canlandırınca tüyleri diken diken olmuş, şimdi anlatırken yine diken diken oluyormuş çünkü bu kısacık araştırmadan, vücudundaki organların nasıl çalıştığını anladıktan sonra açıkça ortaya çıkmış ki bu bağlantı organizmanın en hassas, en kırılğan, en savunmasız, en narin bağlarından biri, demek sıkıntı tam da burada, bu bağlantıda başlıyor ve burada bitecek, madem ki doktorlar röntgen filmlerinden doğru dürüst bir sonuç çıkaramadılar, demek ki olay bu; araştırmalarında ve kendini dinleme yönteminde biraz daha derinleştikten sonra vardığı sonuçtan bir an olsun kuşkuya düşmemiş, evet ağrının burada, bu bağlantıda, bu gömülme noktasında, boyun omurgasının üst omuru ve ense kökünün birleştiği yerde olduğu kesin, dolayısıyla bütün dikkatin buraya, ligamentlere yoğunlaştırılması gerektiği de meydanda, o zaman bunu tam olarak bilmiyormuş, henüz bilmiyormuş, fakat kesinlikle bildiği şeymiş ki günden güne, aydan aya artan ense ve sırt ağrılarından açıkça hissediyormuş ki, süreç başlamıştır ve önü alınamayacak biçimde ilerlemektedir, objektif olarak bakınca, demek ki bu süreç kafatası ve belkemiği arasındaki bağın kesin olarak bozulmasıyla ve *hiç de mecazi anlamda olmadan* kaçınılmaz bir şekilde kafasını kaybetmesiyle sonuçlanacaktır, neden mi, Korin boynunu gösterdi, bu incecik deri mi tutacak!

11.

Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz çift ray sayılabiliyordu üstgeçitten ve onlar, yedi çocuk bunları sayıp durmaktan, semaforların kırmızı ışığının hafifçe aydınlattığı karanlıkta bunlara bakmaktan ve gözlerini rayların birleştiği yere kadar ileri geri gezdirmekten başka bir şey yapamıyorlardı, beklemekten başka yapılacak şey kalmamıştı, altı kırksekizin uzaklarda belirmesini beklerlerken yüzlerinde başlangıçtaki sakin ifadenin yerini alan gerginlik artık sadece altı kırksekizle ilgiliydi, zira ertesi gün başlarından geçenleri anlatırken de söyledikleri gibi geri zekâlıya –onu bu isimle anmakta karar kılmışlardı– ilişkin umutları, yani onu soyup soğana çevirirken dakikaların daha hızlı geçeceği umudu, onu köşeye sıkıştırdıklarının daha ilk on beş dakikasından sonra suya düşmüş, hem onun burada, çemberin ortasında, korkuluğa sıkışmış halde, nefes almadan anlattığı zevzeklikleri, giderek çetrefilleşen o sonu gelmez monoloğunun tek bir kelimesini olsun dinleyecek halleri kalmamış, herif durmadan konuşmuş durmuş, öyle anlatmışlardı ertesi gün, bu durumda fişi çekmekten başka çare bulamamışlar, yoksa dayanılmazmış o zırvalara, beynin fişi tam olarak çekilmeden katlanılmazmış o nutuklara, onlar da öyle yapmasalar, aksi halde gebertmeleri gerekirmiş geri zekâlıyı, akıllarını kaçırmamak için, oynatmamak için, çıldırmamak için fişi çekmişler, ne yazık ki bunun sonucunda herifi şişleme işi de yatmış, oysa yanılmış bu yaptıkları, nitelik işi yarım bıraktıkları için sonradan suçlamışlar birbirlerini, zira böyle durumlarda hesabı görülmeyen bu türden tanıkların ileride başlarına ne işler açabileceğini onlardan, onların yedisinden daha iyi bilen yokmuş, üstelik kalburüstü yerlerde namlarının “damaryaran” olarak yürüdüğü şu sıralarda bu hesap görme işi onlar için ne yeni sayılmış ne de rizikolu.

Macaristan'daki bir kasabada arşivcilik yapan Korin, sıradan belgelerin içinde eski bir elyazması keşfeder. Savaştan kaçmak isterken bir başka savaşa yakalanan dört arkadaşın efsanevi hikâyesini anlatan bu elyazması Korin'i derinden sarsar. Belgeyi çalar ve "ebediyete iletebilmek" için internete geçirmeye, bunu da dünyanın merkezinde, New York'ta yapmaya karar verir.

Karakterinin bulduğu elyazmasındaki kadar efsanevi ve sarsıcı bir anlatım sunuyor László Krasznahorkai okurlarına *Savaş ve Savaş'ta*. Hissedip de bir türlü adlandıramadığımız, yakınımızdayken bile algılayamadığımız anlamların peşindeki bir adamı, hayattaki amacını gerçekleştirebilmek için tüm imkânsızlıkların üstesinden gelen bir adamı anlatıyor.

Ve amaçsız kaldığında hissedeceği ölümcül soğukluğu.

Kıyametin çağdaş Macar üstadı, Gogol ve Melville'le kıyaslanabilir.

Susan Sontag

Krasznahorkai, günümüzde doğayı kültürden, kaderi tarihten ayıran o belirsiz çizgiyi anlamak için yoğun ve özgün bir çaba gösteren tek Avrupalı romancı.

Colm Tóibín

Farkındalığın çeşitli aşamalarındaki insan bilincinde çok katmanlı, kural tanımaz ve müthiş gerçekçi bir gezinti.

Newsday, Chris Lehmann

 can

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

ISBN: 978-975-07-3745-5

9 789750 719455